

Rozwój instytucjonalny polskich partnerstw lokalnych wzmacniających obszary funkcjonalne na tle doświadczeń zagranicznych

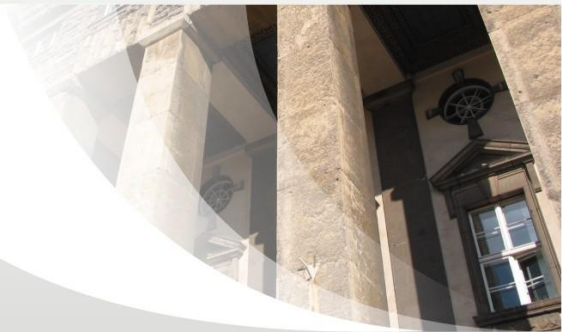
Jacek F. Nowak

Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej UEP

Związek Miast Polskich

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

Współczesne tendencje w zakresie funkcjonowania administracji lokalnej

Nowe Zarządzanie Publiczne

- Efektywność
- Skuteczność
- Profesjonalizm
- Dostarczanie usług
- Obsługa klientów
- Nowe technologie
- Współpraca z biznesem
- Korzyści skali

Współrzędzenie

- Demokracja lokalna
- Uczestnictwo i zaangażowanie
- Wartość publiczna
- Obywatele jako współproducenci
- Przejrzystość działań
- Współdziałanie

Działania UE i UNDP w zakresie wspierania partnerstw międzysamorządowych

- Wysoka ocena znaczenia demokracji lokalnej
- Karta Lipska - zrównoważony rozwój miast w Europie
- Dążenie do zwiększania efektywności działań JST poprzez uruchamianie współdziałania
- Analiza doświadczeń poszczególnych krajów i promocja dobrych praktyk

Tendencje w Polsce w zakresie powstawania partnerstw międzysamorządowych

- Regionalne i subregionalne stowarzyszenia JST
- Wspólne dostarczanie usług publicznych – porozumienia, związki międzygminne, spółki komunalne
- Lokalne organizacje turystyczne
- Wspólna promocja JST - porozumienia
- Współdziałanie w ramach aglomeracji miejskich – obszary metropolitalne

Rozwój instytucjonalny JST

Dotyczy struktur organizacyjnych i sposobów ich funkcjonowania w szczególności w takich zakresach jak:

- przywództwa i zarządzania strategicznego,
- zarządzania finansowego,
- zarządzania zasobami ludzkimi,
- świadczenia usług publicznych,
- komunikacji społecznej,
- tworzenia ram i warunków dla wspierania przedsiębiorczości
- współpracy z partnerami publicznymi, społecznymi i prywatnymi.

Obszary funkcjonalne w polityce spójności

- Obszar funkcjonalny wg KPZK
  - zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju.
- Miejskie obszary funkcjonalne – wojewódzkie, regionalne, subregionalne, lokalne.
- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Działania Kancelarii Prezydenta RP, MAC, MRR oraz ZMP i innych stowarzyszeń samorządowych

- Projekt prezydenckiej ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym,
- MAC - Zielona i Biała Księga obszarów metropolitalnych, propozycja nowelizacji ustawy samorządowej,
- MRR – projekty promujące współpracę samorządów w dziedzinie organizowania rozwoju lokalnego.

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

Norweski Związek
Władz Lokalnych
i Regionalnych

Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego

w ramach Programu Regionalnego

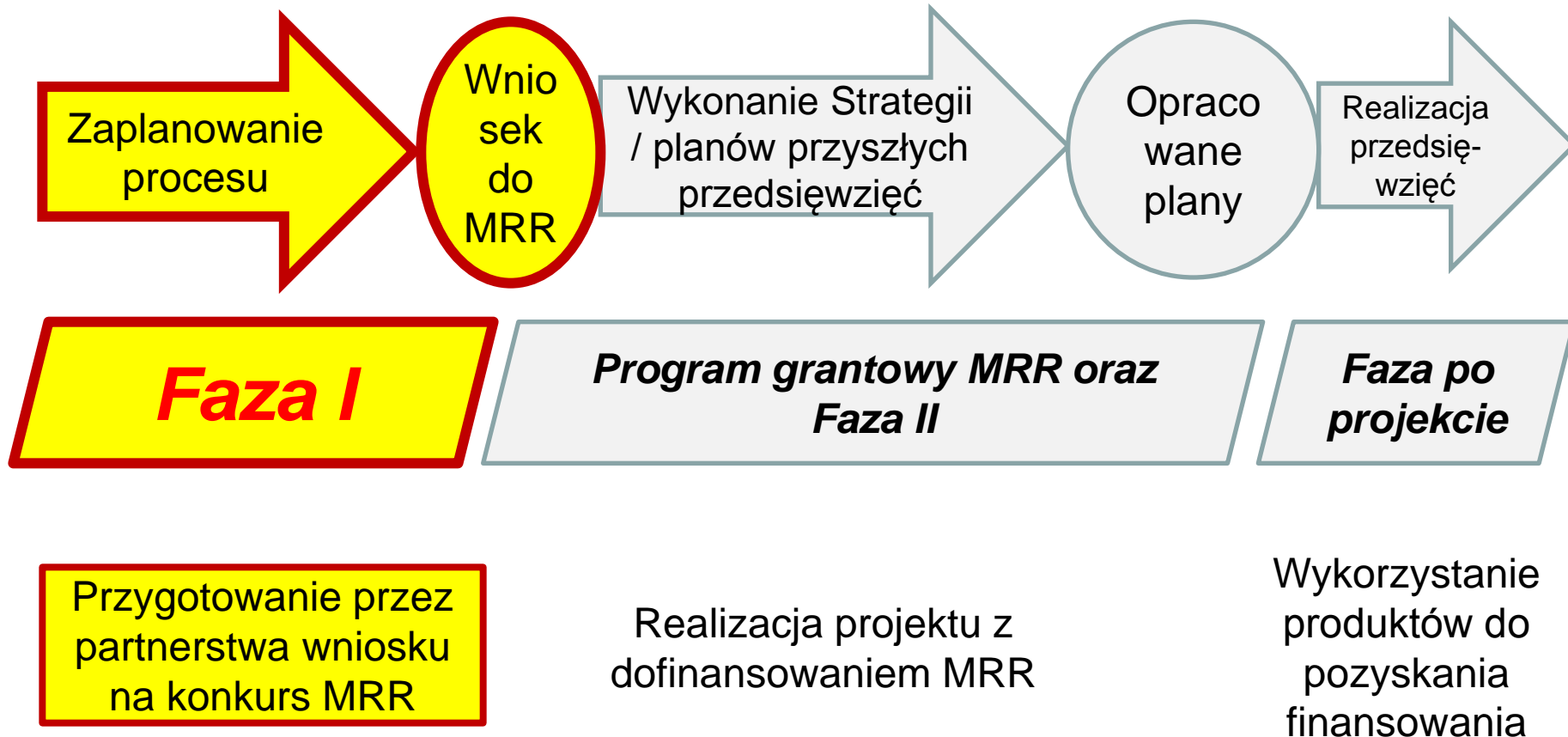
MF EOG 2009-2014

•Cel programu regionalnego MRR:

Osiągnięcie lepszej spójności społecznej i gospodarczej na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym **poprzez wypracowanie mechanizmów efektywnej współpracy między-samorządowej i międzysektorowej**

Etapy realizacji

Cele projektu ZMP

- **Cele projektu doradczego ZMP :**
  - **Pomoc partnerstwom ubiegającym się o granty w komponencie konkursowym Programu Regionalnego MRR w przygotowaniu dobrych wniosków aplikacyjnych (Faza I)**
  - Pomoc w rozwijaniu kompetencji do współpracy między-samorządowej i międzysektorowej w trakcie realizacji projektów wspieranych grantami MRR (Faza II)
  - Monitoring procesu i sformułowanie wniosków legislacyjnych dotyczących usunięcia problemów formalno-prawnych w realizacji projektów partnerskich przez jednostki samorządu
  - Szerokie upowszechnienie wiedzy i doświadczeń z zakresu współpracy między-samorządowej i międzysektorowej wynikających z projektu - wśród ogółu jednostek samorządu w kraju

Partnerstwa – charakterystyka badanych partnerstw pod względem rozwoju instytucjonalnego

- W sumie 61 partnerstw uczestniczących w I fazie
  - 42 partnerstwa niesformalizowane
  - 12 stowarzyszeń
  - 7 związków międzygminnych

Partnerstwa – dziedziny planowanej współpracy

• Transport , kom. publiczna, drogi, transport na obszarach metropolitalnych	53	87%
• Turystyka jako forma rozwoju gospodarczego	36	59%
• Inwestycje i rozwój gospodarczy	28	46%
• Ochrona środowiska	23	38%
• Rynek pracy – aktywizacja zawodowa	23	38%
• Gospodarka komunalna	20	33%
• Podnoszenie konkurencyjności obszaru funkcjonalnego	20	33%
• Promocja, marketing terytorialny	19	31%
• Pomoc społeczna, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	17	28%
• Planowanie przestrzenne, urbanistyka	16	25%
• Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	16	25%
• Rewitalizacja przestrzeni miejskiej	13	21%
• Integracja i tożsamość społeczno-kulturalna	11	18%
• Gospodarka wodna	9	15%
• Telekomunikacja, informatyzacja	7	11%
• Efektywność energetyczna	7	11%
• Podniesienie standardów usług publicznych	7	11%
• Inne	20	33%

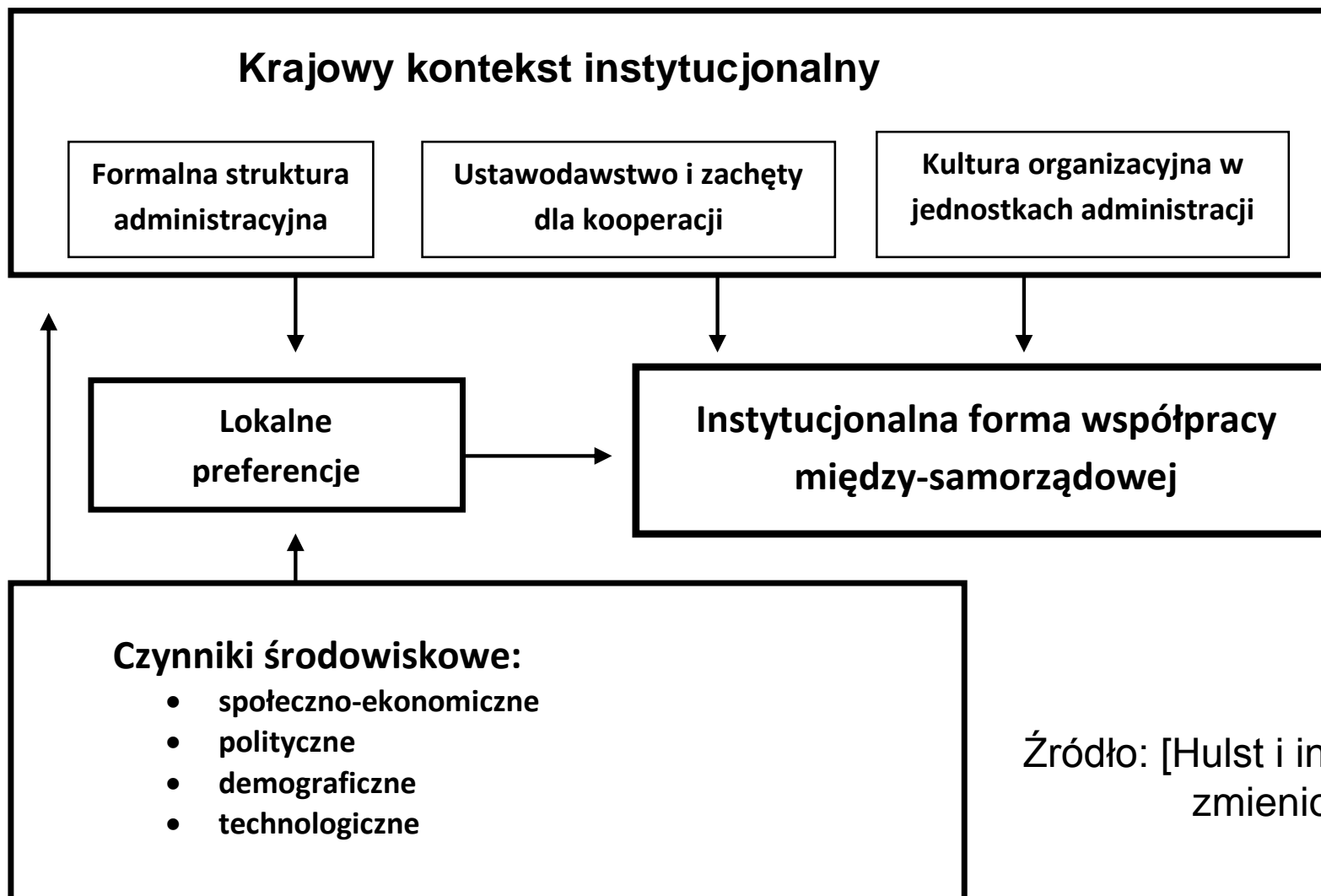
Doświadczenia europejskie w zakresie funkcjonowania partnerstw międzysamorządowych

- Kooperacja międzysamorządowa jest obecnie powszechną praktyką stosowaną w celu utrzymania lokalnej demokracji blisko obywateli przy jednoczesnym poszukiwaniu wysokiej efektywności działań JST,
- Nie ma jednej tendencji w Europie w podejściu kooperacji międzysamorządowej,
- Istnieją nieformalne, silnie sformalizowane i pośrednie formy kooperacji,

Charakterystyka stosowanych mechanizmów współdziałania

- Formy i poziom współdziałania samorządów zależą od polityki centralnej rządu i aktywności oddolnej JST,
- Dąży się do utrzymania równowagi między korzyściami realizacji działań w formie partnerstw oraz utrzymaniu kontroli społecznej nad nowymi formami organizacyjnymi.

Model lokalnego partnerstwa na obszarze funkcjonalnym

Źródło: [Hulst i inni 2009]
zmienione

Rozwiązania instytucjonalne dla wzmocnienia aktualnych tendencji budowy lokalnych partnerstw na obszarach funkcjonalnych

- Należy zapewnić samorządom wolność wyboru zakresu i formy współdziałania z innymi JST,
- Należy poszukiwać elastycznych form prowadzenia współdziałania dopasowanych do rzeczywistych potrzeb JST,
- Ważne jest wskazanie form kontroli obywatelskiej nad nowo tworzonymi instytucjami,
- Potrzebne jest kształcenie kompetencji menedżerskich w zakresie organizowania i prowadzenia partnerstw międzysamorządowych.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

